

-
4. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera na interpeláciu podpredsedníčky Národnej rady Slovenskej republiky E. Jurinovej podanú 26. apríla 2013 vo veci problematiky zákona o sociálnom poistení

Ján Richter

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 21-05-2013		
Číslo spisu: NRDS-267/2013		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/6	
RZ	ZH	LU

Bratislava 10. mája 2013
Číslo: 4920/2013-M_OPVA-20650

Vážená pani podpredsedníčka,

podstatou problému, ktorého sa Vaša interpelácia týka, je zvýšenie starobného dôchodku priznaného podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) za dobu poistenia získanú po vzniku nároku na tento dôchodok v období **pred 1. januárom 2004**.

Podľa zákona o sociálnom zabezpečení sa starobný dôchodok vyplácal po dobu ďalšieho zamestnania po vzniku nároku na tento dôchodok, **ak bolo zamestnanie dojednané na dobu najviac jedného roka**. U samostatne zárobkovo činné osoby a u niektorých ďalších kategórií fyzických osôb **sa uvedená podmienka považovala za splnenú**. Z uvedeného vyplýva, že mohli poberať starobný dôchodok a vykonávať nepretržite zárobkovú činnosť.

Zákon o sociálnom zabezpečení súčasne stanovil, že občanovi, ktorý je zamestnaný po vzniku nároku na starobný dôchodok a **nepoberá tento dôchodok alebo jeho časť** sa starobný dôchodok zvyšuje podľa stanovených zásad. Z uvedeného vyplýva, že ak občan počas výkonu zárobkovej činnosti **poberal starobný dôchodok**, zvýšenie tohto dôchodku za obdobie zamestnania vykonávaného po vzniku nároku na starobný dôchodok mu **nepatrí**. Za zamestnanie sa na tieto účely považuje i výkon samostatnej zárobkovej činnosti.

Prechodné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), **ktorý je účinný od 1. januára 2004** stanovujú ako, a podľa ktorých právnych predpisov sa posudzujú nároky na dôchodky a ich výplatu, na ktoré vznikol nárok alebo boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, od tohto dňa, to znamená od účinnosti zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného vyplýva, že nárok na starobný dôchodok a nárok na jeho výplatu sa za obdobie od jeho priznania do 31. decembra 2003, posudzuje podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Vzhľadom na to, že podľa zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa posudzujú nároky na dôchodok vzniknuté od 1. januára 2004 patrí zvýšenie starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na tento dôchodok aj vtedy, ak sa starobný dôchodok vypláca, boli stanovené aj nové zásady na zvýšenie starobného dôchodku priznaného pred 1. januárom 2004 aj vtedy, ak sa starobný dôchodok vypláca ale len za obdobie poistenia získané od tohto dňa.

Vychádzajúc z uvedeného, Sociálna poisťovňa postupovala v súlade s príslušnými právnymi predpismi, ak v situácii, ktorá je popísaná v otázke, zvýšila starobný dôchodok priznaný od 27. júla 2001 len za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na starobný dôchodok **po 31. decembri 2003** a nie aj za obdobie dôchodkového poistenia získané od priznania starobného dôchodku do 31. decembra 2003.

Právna úprava nároku na výplatu starobného dôchodku popri výkone zárobkovej činnosti sa od vzniku sociálneho zabezpečenia Československej republiky (zákon č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení) mnohokrát menila. Závisela najmä od sociálno-ekonomicko-spoločenských podmienok a od potrieb národného hospodárstva. Bola jedným zo znakov zabezpečovacieho charakteru dôchodkového systému. Zákonom o sociálnom poistení sa realizovala od 1. januára 2004 reforma dôchodkového systému Slovenskej republiky. Jedným zo základných princípov tejto reformy bola transformácia zabezpečovacieho charakteru dôchodkového systému na poistný dôchodkový systém, v ktorom bol najmä od začiatku extrémne posilnený princíp zásluhovosti a zoslabený princíp solidarity a sociálnej odkázanosti.

Tomuto trendu zodpovedá aj nová právna úprava nároku na výplatu starobného dôchodku popri výkone zárobkovej činnosti a zvýšenia starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku na tento dôchodok aj vtedy, ak sa starobný dôchodok vyplácal.

Ako z uvedeného vyplýva, na rozdiel od právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003, **zákon o sociálnom poistení umožňuje, s účinnosťou od 1. januára 2004**, zvýšenie starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané po vzniku nároku na tento dôchodok aj poistencovi, ktorému vznikol nárok na jeho výplatu pred 1. januárom 2004 aj vtedy, keď sa mu dôchodok vyplácal, čo znamená, že principiálne sú podmienky zvyšovania starobného dôchodku za dobu dôchodkového poistenia získaného po vzniku nároku po 31. decembri 2003 rovnaké pre všetkých poistencov. Nemožno preto súhlasiť s úvahou, že by mal diskriminačný charakter.

S úctou

Vážená pani
Erika Jurinová
podpredsedníčka
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava